

Na podlagi tretjega odstavka 29. člena, drugega odstavka 32. člena ter četrtega odstavka 36. člena zakona o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02–ZUreP-1 in 110/02–ZGO-1) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PRAVILNIK **o zootehniških standardih za plemensko kranjsko čebelo**

1. člen **(vsebina pravilnika)**

Ta pravilnik določa zootehniške standarde za plemenski material kranjske čebele *Apis mellifera carnica* na območju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: čebela), pogoje za izdajo zootehniškega spričevala za čebele, pogoje za vpis čebel v izvorno rodovniško knjigo ter obliko in vsebino izvorne rodovniške knjige za čebelo.

2. člen **(pomen izrazov)**

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. rodovniška matica je čebelja matica, ki ima znano poreklo po materini in očetovi strani ter izpolnjuje predpisane morfološke in etološke lastnosti, potrebne za vpis v glavni del izvorne rodovniške knjige;
2. gospodarska matica je čebelja matica, ki ima dokumentiran izvor, zapisan z registrsko oznako izvirnega čebelnjaka, ter izpolnjuje predpisane morfološke lastnosti, potrebne za vpis v dodatni del izvorne rodovniške knjige;
3. rodovniška številka matice je vpisna številka čebelje matice v izvorno rodovniško knjigo in ni ponovljiva;
4. označba matice je barvna ploščica, prilepljena na oprsje matice;
5. trotarji so plemenske čebelje družine, namenjene vzreji trotov in so praviloma na plemenilnih postajah označeni z izvorno rodovniško številko skupne matere;
6. plemenišče je čebelnjak, označen z registrsko oznako, evidentiran pri priznani rejski organizaciji za kranjsko čebelo ter namenjen opravitvi mladih deviških čebeljih matic;
7. plemenilna postaja je lokacija, kjer se matice pari in je zagotovljena popolna kontrola porekla čebel.

3. člen **(parjenje matic)**

(1) Kontrolirano parjenje matic je parjenje na plemenilnih postajah, kjer so troti kontroliranega izvora, in sicer lahko potomci ene ali več matic. Kontrolirano parjenje matic je tudi osemenjevanje matic, če je v postopku vzreje trotov dokumentirana njihova mati.

(2) Prosto parjenje matic je parjenje v vzrejališčih matic, kjer ni zagotovljena popolna kontrola izvora trotov v bližini vzrejališča.

(3) Matice, ki so potomke parjenja po prvem odstavku tega člena, so rodovniške matice, matice, ki so potomke parjenja po prejšnjem odstavku, pa so gospodarske matice.

4. člen

(pogoji za vpis v izvorno rodovniško knjigo)

(1) V izvorno rodovniško knjigo se vpišejo matice z navedbo rodovniške številke matere in rodovniških številk trotarjev, če je bila matica oprášena na plemenilni postaji, in sicer pod pogojem, da:

- so čebele delavke po zunanjem izgledu v tipu kranjske čebele, kar pomeni, da imajo sive dlačice na oprsju, izrazito svetlo sive zadkove obročke, največ 2% čebel delavk z izraziteje rjavo obarvanimi obročki na zadku, največ 1% čebel z oranžno ali rumeno obarvanim enim ali več obročki na zadku čebel;
- mirno sedijo na satju in niso napadalne do človeka;
- izpolnjujejo dodatne pogoje, opredeljene v rejskem programu za kranjsko čebelo.

(2) Barva matice ni pogoj za vpis v izvorno rodovniško knjigo za čebele.

5. člen (izvorna rodovniška knjiga)

(1) V Republiki Sloveniji se na področju čebelarstva vodi izvorna rodovniška knjiga za kranjsko čebelo. Priznana rejska organizacija za kranjsko čebelo ustanovi in vodi izvorno rodovniško knjigo.

(2) Izvorno rodovniško knjigo za čebele vodi priznana rejska organizacija iz 86. člena zakona o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02–ZUreP-1 in 110/02–ZGO-1; v nadaljnjem besedilu: zakon), ki izvaja potrjen rejski program.

(3) Odobrena vzrejališča čebeljih matic kranjske čebele morajo voditi obvezno evidenco podatkov v skladu s prvim odstavkom 6. člena tega pravilnika. Odobrena vzrejališča matic kranjske čebele morajo priznani rejski organizaciji iz 86. člena zakona (v nadaljnjem besedilu: priznana rejska organizacija) poslati vse podatke za vpis v izvorno rodovniško knjigo do 30. oktobra v tekočem letu v skladu s potrjenim rejskim programom, ki določa tudi način pošiljanja podatkov.

6. člen (vsebina in oblika izvorne rodovniške knjige)

(1) Izvorna rodovniška knjiga mora vsebovati zlasti:

- rodovniško številko matice, ki je zaporedna številka in se lahko po potrebi dopolni z dodatno črko pred številko;
- označbo matice, ki je dvomestna številka, enaka številki, nalepljeni na oprsje matice;
- leto rojstva matice;
- rodovniško številko matere;
- rodovniško številko trotarjev, če gre za oploditev na plemenilni postaji;
- registrsko oznako čebelnjaka, kjer se matica nahaja;
- oceno genetske vrednosti, če obstaja.

(2) Izvorna rodovniška knjiga mora imeti ime in je razdeljena na glavni del z razdelki in dodatni del z razdelki. V glavni del rodovniške knjige se vpisujejo rodovniške matice, v dodatni del pa gospodarske matice. V posebni razdelek dodatnega dela se vpisujejo tudi matice z območja Primorske oziroma drugih območij v skladu s 7. členom tega pravilnika. Obrazec izvorne rodovniške knjige je v prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

7. člen (posebni pogoji za vpis v izvorno rodovniško knjigo)

(1) Za matice, ki izvirajo z območja Primorske in se po zunanosti razlikujejo od ostale populacije čebel, mora priznana rejska organizacija v rejskem programu določiti način vpisa matic v poseben razdelek dodatnega dela rodovniške knjige v skladu s predpisom, ki ureja biotsko raznovrstnost v živinoreji.

(2) Vpis matic v izvorno rodovniško knjigo, ki izvirajo z območij, ki mejijo na območje Republike Slovenije, je dovoljen le v poseben razdelek dodatnega dela rodovniške knjige na podlagi dodatnih pogojev, ki so določeni s predpisom, ki ureja biotsko raznovrstnost v živinoreji.

(3) V nobenem primeru število čebel z oranžnimi ali rumenimi obročki na zadku ne sme presegati 2% čebel delavk v čebeljih družinah matic iz prejšnjih odstavkov.

8. člen **(zootehniško spričevalo za plemensko kranjsko čebelo)**

(1) Zootehniško spričevalo je dokument, ki vsebuje zlasti naslednje podatke:

- ime izvorne rodovniške knjige;
- ime in sedež priznane rejske organizacije;
- ime in naslov odobrenega vzrejališča čebeljih matic;
- rodovniško številko matice;
- registrsko oznako čebelnjaka, kjer je bila matica vzrejena;
- registrsko oznako čebelnjaka – plemenišča, če je bila matica oprášena na plemenilni postaji.

(2) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka lahko vsebuje zootehniško spričevalo v skladu s potrjenim rejskim programom tudi naslednje podatke:

- rodovniško številko staršev;
- rodovniške številke trotarjev, če gre za oploditev na plemenilni postaji;
- podatke o proizvodnih in genetskih vrednostih.

(3) Zootehniško spričevalo izda lastniku na njegovo zahtevo pristojna organizacija v živinoreji iz 84. člena zakona.

(4) Obrazec zootehniškega spričevala za plemenske kranjske čebele je v prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

9. člen **(izpolnjevanje drugih pogojev)**

Plemenski material za čebele v prometu mora izpolnjevati tudi pogoje iz predpisov, ki urejajo:

- pogoje za priznavanje rejskih organizacij, ki vodijo ali ustanavljajo izvorno rodovniško knjigo na področju čebelarstva;
- pogoje za odobritev vzrejališč čebeljih matic in urejanje prometa s čebeljim genetskim materialom;
- označevanje čebelnjakov;
- pogoje za kataster čebelje paše, čebelarški pašni red in program napovedi medenja.

10. člen **(prehodna določba)**

Priznana rejska organizacija za vodenje ali ustanavljanje izvorne rodovniške knjige za kranjsko čebelo mora vodenje izvorne rodovniške knjige uskladiti z določbami tega pravilnika do 31. decembra 2007.

11. člen
(končna določba)

Ta pravilnik začne veljati 19. decembra 2003.

Št. 321-07-17/2003
Ljubljana, dne 23. septembra 2003.
EVA 2001-2311-0038

mag. Franci But I. r.
Minister
za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano

[Priloga 1: Izvorna rodovniška knjiga za plemenske kranjske čebele](#)

[Priloga 2: Zootehnično spričevalo za plemensko kranjsko čebelo](#)